

Dnes v listě:

♦ DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ VE STRÁŽI POD RALSKEM ♦ ROZŠÍŘENÍ ČINNOSTÍ O. Z. ODRA V AREÁLU LAGUN OSTRAMO ♦ STÁTNÍ PODNIK POMOHL ZVLÁDNOUT ÚTLUM TĚŽBY NA OSTRAVSKU A NASTARTOVAT JEHO DALŠÍ ROZVOJ ♦ SJEZD ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO JAKOST ♦ DĚTSKÉ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY NA VELKÉ RAŠELINĚ ♦ VZPOMÍNKA NA ING. JANA CUNDRLU ♦ DO HORNICKÉHO NEBE ODEŠEL JUDR. DUŠAN VILIM ♦ TECHNICKÉ SETKÁNÍ KOORDINAČNÍ SKUPINY PRO LOKALITY OVLIVNĚNÉ BÝVALOU TĚŽBOU URANU VE STŘEDNÍ ASII ♦ FESTIVAL INDUSTRIÁLNÍ KULTURY PLZEŇSKÉHO KRAJE ♦ PRVOMÁJOVÁ TRADICE HORNICKÉHO SPOLKU ♦ POZVÁNKA HORNICKÉHO MUZEA PŘÍBRAM ♦ 12. SETKÁNÍ SLOVENSKÝCH HORNICKÝCH MĚST ♦ VÝROČNÍ SETKÁNÍ REGULAČNÍHO FÓRA PRO BEZPEČNOST PRODUKCE URANU A NORM ♦ UZÁVĚRKA 25. 6. 2019

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXIV (XLI)

ČÍSLO 7

ČERVENEC 2019

Den otevřených dveří ve Stráži pod Ralskem

Návštěvníci při komentované prohlídce technologie

V sobotu dne 8. června 2019 se v areálu Neutralizační a dekontaminační stanice NDS 6 konal den otevřených dveří s. p. DIAMO, odštěpného závodu Těžba a úprava uranu. Za příjemného počasí nás navštívilo na 500 lidí z řad současných i bývalých zaměstnanců a jejich rodin i ostatních obyvatel regionu.

Velký zájem byl o prohlídky vlastní technologie NDS 6, adrenalinovou jízdu na vybudované lanovce Střediska závodní báňské záchranné

stanice, vyzdvížení plošinou nad budovy areálu s rozhledem po okolí a neméně atraktivní byla pro dospělé i jejich děti ukázka schopností řidiče bagru Kaiser, který několikrát během akce předvedl, jak se bagr sám naloží a zase složí z korbby nákladního automobilu.

Součástí dne otevřených dveří byla i projížďka autobusem, v rámci které se na čtyřech zastávkách v okolí seznámili účastníci s revitalizací údolní nivy v oblasti odvalu jámy č. 13, ohlubňovým

povalem jámy č. 3 Dolu Hamr I a v areálu Dolu Křižany I bylo možno zhlédnout jeho rekultivaci a řízenou sukcesi vegetace na odvalu jámy č. 5.

Děkujeme touto cestou všem návštěvníkům za zájem a současně děkujeme všem zaměstnancům, kteří se podíleli na přípravě a realizaci této akce.

Vedení o. z. TÚU

Rozšíření činností o. z. ODRA v areálu lagun OSTRAMO

Odštěpný závod ODRA převzal od 1. března 2019 oprávnění a závazky vyplývající z předmětu smlouvy o koupi části závodu, kterou státní podnik DIAMO uzavřel s prodávajícím, společností AQUATEST, a. s. Uvedenou část závodu představuje středisko čištění podzemních vod na lokalitě lagun OSTRAMO.

Prostřednictvím tohoto střediska čištění podzemních vod zajišťovala společnost AQUATEST, a. s., z pozice člena „Sdružení ČISTÁ OSTRAVA“ jako zhotovitele, v období let 2005 až 2016, práce související se sanací saturované zóny v rámci odstraňování ekologické zátěže skládky odpadů z provozu bývalé rafinérie – lagun OSTRAMO – dle schváleného Realizačního projektu „NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ – LAGUNY OSTRAMO“. K datu 15. srpna 2016 zhotovitel ukončil sanaci podzemní vody a kvartérních štěrků dle Realizačního projektu, přičemž další práce probíhaly dle „Projektu překlenovacího ochranného čerpání a monitoringu v prostoru lagun OSTRAMO“ do prosince 2017 a pokračovaly v roce 2018 dle „Projektu překlenovacího ochranného čerpání a monitoringu v prostoru lagun OSTRAMO – revize“. Dílčí etapa realizovaných nápravných opatření byla zhotovitelem ukončena a vyhodnocena v „Etapové zprávě sanace saturované zóny“.

V dalším období bude v areálu lagun pokračovat sanace nesaturované zóny energetickým využitím, resp. odstraněním upravených nebezpečných odpadů, tzv. „nadbilančních kalů“, v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Termín vymístění veškerého obsahu nadbilančních kalů z areálu lagun je nejpozději do konce roku 2020.

Čistírna lagunových vod

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Rozšíření činností o. z. ODRA v areálu lagun OSTRAMO

DOKONČENÍ ZE STR. 1

Po vymístění nadbilančních kalů z prostoru lagun bude zpracována účelová analýza rizik, která vyhodnotí profil a stratifikaci zbytkového znečištění prostoru odtěžby v laguně R3 a výsledky monitoringu výskytu rozpuštěných solí, případně dalších kontaminantů, vně sanovaného prostoru. Následně budou kontaminované zeminy a navážky v lagunách R0, R1, R2 a R3 řízeně odtěženy, upraveny stabilizací na stanovené cílové limity a zpětně uloženy do prostoru lagun. V případě externího odstranění extrémně kontaminovaných zemín a navážek, jejichž úprava na stanovené cílové limity nebude možná, budou vždy tyto materiály považovány za nebezpečný odpad a odstraňovány v souladu s aktuálně platnou legislativou. Tento postup je předepsán platným Stanoviskem Ministerstva životního prostředí k realizaci nápravných opatření vedoucích k odstranění staré ekologické zátěže „Laguny Ostramo“ v Ostravě – Mariánských Horách, č. j. MŽP/2018/750/770 ze dne 10. dubna 2018 (Stanovisko MŽP). Realizaci prací odbornou

firmou bude předcházet posouzení projektovaného řešení záměru v souladu se zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

Na proces stabilizace zemín a materiálů nebude dle uvedeného Stanoviska MŽP aplikován režim zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, za předpokladu, že dekontaminované materiály budou uloženy zpět do geotechnicky vhodně zabezpečených prostor vytěžených lagun. V současné době je však připraven Ministerstvem životního prostředí nový zákon o odpadech, který bude teprve předložen k projednání v obou komorách Parlamentu České republiky, a v rámci projednání může doznat četných změn oproti znění návrhu z meziresortního připomínkového řízení. Transformace nového zákona do legislativy by měla proběhnout do června 2020, s účinností od 1. ledna 2021. Mohu konstatovat, že změny legislativy v oblasti ochrany životního prostředí měly v uplynulých letech několikrát nezanedbatelný věcný i časový vliv na schvalovací procesy postupů nápravných opatření na lokalitě lagun OSTRAMO.

Po celou dobu sanace nesaturované zóny včetně současné etapy vymístění nadbilančních kalů bude odštěpný závod ODRA provádět v technologicky odpovídajícím rozsahu čerpání podzemních vod a odčerpávání akumulovaných dešťových srážek z prostoru lagun OSTRAMO s jejich následným zpracováním na převzaté čistírně lagunových vod (ČLV). Rozšíření činností o. z. ODRA zahrnuje zajištění monitoringu podzemních vod v prostoru lagun OSTRAMO a okolí. Náplň monitoringu je vymezena ve Stanovisku MŽP. Rozsah a četnost monitoringu a konkretizace monitorovaných vrtů jsou uvedeny v prováděcím projektu, který byl zpracován dodavatelsky osobou s osvědčením odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce v oborech hydrogeologie a geologické práce – sanace. Návrh projektu prošel oponentním řízením za účasti MF, MŽP a ČIŽP.

Převzetí části závodu, včetně 15 zaměstnanců obsluhy, proběhlo vzhledem k nutnosti zajištění nepřetržitého čištění lagunových vod bez přerušení provozu ČLV. Od okamžiku převodu proběhly

v odborných útvech administrativní práce, jejichž cílem bylo začlenění formálně zaniklého střediska čištění podzemních vod do organizační struktury odštěpného závodu ODRA na pozici pracoviště v působnosti oddělení laguny ve funkční podřízenosti středisku Povrch.

Současně jsou vedením odštěpného závodu ODRA stanoveny úkoly pro začlenění procesu čištění lagunových vod do certifikovaného systému environmentálního managementu oddělení laguny dle ČSN EN ISO 14001:2016. S tím souvisí naplnění právních požadavků nejen v oblasti ochrany životního prostředí, tj. např. splnění oznamovací povinnosti nabyvatele vodního díla, aktualizace provozních řádů vodního díla a stacionárního zdroje znečišťování ovzduší, zpracování dokumentace BOZP a PO provozu ČLV, provedení výběru dodavatelů nezbytných dodávek a služeb pro zajištění provozu ČLV dle podmínek zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění.

*Ing. Alena Orliková, Ph.D.
specialista sanačních prací, o. z. ODRA*

Státní podnik pomohl zvládnout útlum těžby na Ostravsku a nastartovat jeho další rozvoj

Ostravsko si letos připomíná 25 let od ukončení těžby uhlí. Na základě schváleného útlumového programu těžba v tzv. ostravské dílčí pánvi skončila 30. června 1994 vyvezením posledního důlního vozíku na závodě Odra v Přívoze. Život na ostravských šachtách ale neskončil. Zaplnily je různé firmy a také turisté. Ve správě státního podniku DIAMO zůstává 15 důlních areálů. Zahlazování následků těžby potrvá ještě mnoho let.

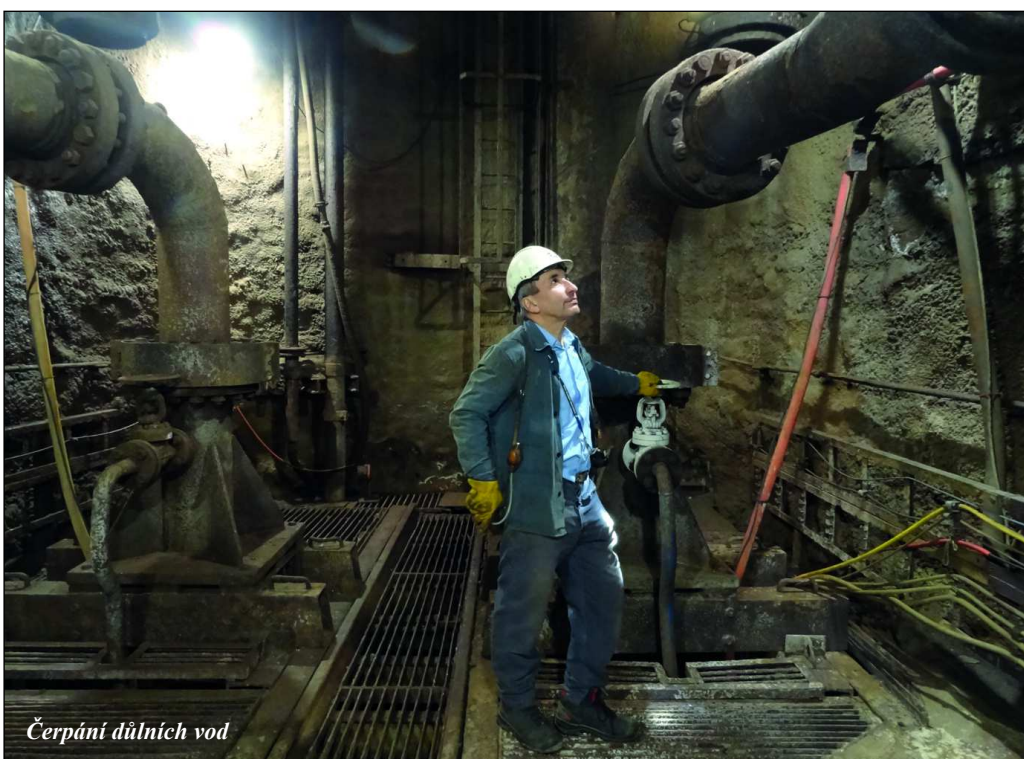
Od roku 2002 se o areály zavřených dolů a další činnosti související s útlumem těžby i ochranou obyvatel stará státní podnik DIAMO. Jeho odštěpný závod ODRA vznikl jako nástupnická organizace uzavřených ostravských dolů Šverma, Heřmanice, Ostrava a Odra, ke kterým byl organizačně začleněn Důl J. Fučík a připojeny závody František, Paskov a později Barbora z karvinské a jižní části revíru.

Zhruba polovinu z 647 převzatých objektů státní podnik postupně zlikvidoval. Jednalo se o budovy ve špatném stavu nebo takové, o které nebyl žádný zájem. Celkem 307 objektů ale našlo nové uplatnění. Velkou část si koupili noví majitelé (167 objektů), 40 objektů bylo darováno obcím a Moravskoslezskému kraji (např. Důl František a Důl Hlubina) a 8 jich bylo převedeno na Národní památkový ústav (Důl Michal). Ve správě státního podniku DIAMO zůstává 92 objektů, které buď využívá pro své činnosti, nebo je pronajímá.

Areály šachet zaplnily firmy a podnikatelé

Přes různá specifika a omezení areály šachet postupně získaly nové využití. Podniká v nich 200 firem, které zaměstnávají zhruba 3 300 lidí. Převažuje strojírenská výroba, stavební činnost, logistická činnost a skladování. Mezi nejúspěšnější areály pod správou s. p. DIAMO z pohledu nového využití patří Důl J. Šverma v Ostravě, kde pracuje v různých firmách přes tisíc lidí. Vytížený je také Důl Jeremenko, kde kromě odštěpného závodu ODRA působí dvě desítky firem, které zaměstnávají 500 lidí. Velmi úspěšný je také areál Dolu František v Horní Suché, který s. p. DIAMO po úpravách a demolcích nepotřebných objektů bezúplatně převdl v roce 2005 na obec. V roce 2010 byla zdejší průmyslová zóna vyhlášena „Brownfieldem roku“.

Některé „pozůstatky“ důlní činnosti jsou památkově chráněné. Státní podnik DIAMO pečuje o 13 nemovitých a movitých kulturních památek, mezi kterými jsou těžní věže a některé další objekty i důlní zařízení. Státní podnik památky postupně opravil, udržuje je, a pokud to jde, tak i pronajímá.

Čerpání důlních vod

Mezi nejvýznamnější patří opravy v areálu Barbora v Karviné nebo P. Bezruč v Ostravě. Oprava jámové budovy s těžní věží v areálu Dolu Alexander v Ostravě dokonce získala v soutěži Stavba Moravskoslezského kraje za rok 2017 zvláštní ocenění poroty a za rok 2018 v soutěži Ostravská stavba roku 2018 čestné uznání. Státní podnik prezentuje památky veřejnosti například formou dnů otevřených dveří.

Chráníme obyvatele i uhlí

Kromě správy majetku patří mezi hlavní činnosti odštěpného závodu čerpání důlních vod. Pro zajištění bezpečnosti dosud činných dolů na Karvinsku před nebezpečím průvalů, případně přetoků důlních vod ze zatopených dolů s ukončenou činností, provozuje s. p. DIAMO systém udržování konstantní hladiny v zatopených dolech. K zajištění tohoto požadavku byly vybaveny potřebnou technikou dvě vodní jámy – na Dole Jeremenko v Ostravě a na Dole Žofie v petřvaldské dílčí pánvi. Průměrné množství vyčerpaných důlních vod v posledních letech je 6,3 mil. m³ za rok. Celkem bylo vyčerpano už přes 100 mil. m³.

DIAMO, s. p., také chrání ostravsko-karvinskou aglomeraci před ohrožením nekontrolovanými vý-

stupy důlních plynů na povrch. Desátým rokem pracuje odštěpný závod ODRA na systému protimetanových opatření. Za dobu projektu pracovní nazvaného „Velký metan“ bylo provedeno 194 odplynovacích vrtů, 15 drenážních odplynovacích systémů, vybudovány byly 3 aktivní odplynovací systémy pro řízení a cílené odsávání důlních plynů z podzemí a 127 elektronických monitorovacích systémů se snímači pro měření koncentrací důlních plynů a dalších parametrů. Na dispečink státního podniku DIAMO na bývalém Dole Jeremenko je napojeno více než pět stovek čidel. Dispečerské pracoviště funguje nepřetržitě a v případě potřeby vysílá na místo pověřené pracovníky. Součástí projektu bylo rovněž statické zajištění vybraných starých důlních děl – stolů, které ohrožují občanskou zástavbu možným propadem nadložených vrstev. Průběžně probíhá i pravidelná údržba a monitoring 293 starých důlních děl a dříve realizovaných odplynovacích vrtů a elektronických monitorovacích systémů.

Dopady těžby řešíme stále

Dalším úkolem státního podniku je zahlazování následků po hornické činnosti. Od roku 2002

odštěpný závod ODRA uskutečnil 41 sanačně-rekultivačních staveb na ploše 207,5 ha. Mezi největší a nejnáročnější projekty patřila sanace a rekultivace odvalu dolu Václav a bývalé koksovny v Orlové, kde se našly nebezpečné látky charakteru dehtů a dalších odpadů z koksochemického procesu, nebo rekultivace kalové nádrže flotačních hlušin úpravny bývalého dolu Paskov a přilehlého Oprechtického potoka. Rozsáhlým projektem je také sanace největšího ostravského odvalu Heřmanice, který vykazuje termickou aktivitu. Práce na něm se odhadují ještě na nejméně 10 let.

Pod odštěpný závod ODRA patří sociální centrum, které vyplácí měsíčně náhrady za ztrátu na výdělku (renty) a zvláštní příspěvek bývalým horníkům (ZPH). Jednou ročně se provádí výplata deputátního uhlí. Dále vyplácí sociální dávky ke zmírnění sociálních dopadů útlumu těžby a restrukturalizace OKD. Pro představu v roce 2004 sociální centrum v Ostravě vyplácelo zhruba 6 000 rent, 30 000 deputátů a 3 000 zvláštních příspěvků horníkům (ZPH). Před lety se vyplácela horníkům na uvedené příspěvcích více než miliarda korun ročně. Objem vyplacených sociálně zdravotních nákladů ale každoročně klesá s tím, jak postupně zanikají nároky jednotlivých poživatelů. V letošním roce předpokládáme výplatu kolem 300 milionů Kč.

Náklady na útlum těžby v miliardách

Celkové náklady na útlum dolů v ostravsko-karvinském revíru za období 1991 až 2018 dosáhly částky 37 mld. Kč. Z toho zhruba dvě třetiny tvoří tzv. mandatorní sociálně zdravotní náklady, tedy výše uvedené příspěvky horníkům, renty a deputáty. Jednu třetinu představují náklady na technickou likvidaci a zahlazování následků hornické činnosti. Do těchto nákladů jsou zahrnuty: náklady na provozní a likvidační práce v dole i na povrchu, čerpání důlních vod, sanaci a rekultivaci pozemků dotčených těžbou, dotace Ministerstva kultury na obnovu památek, náklady na důlní škody a sociálně zdravotní náklady související s útlumem (ZPH zdravotní a útlumový, odstupné dle ZP, věrnostní přídavek horníků).

Všechny tyto činnosti a navíc práce na lagunách po chemičce OSTRAMO obstarává aktuálně 290 pracovníků odštěpného závodu, 130 z nich jsou bývalí zaměstnanci šachet.

*Ing. Bc. Jana Dronská, MBA,
a Ing. Libor Jalůvka, MBA
o. z. ODRA*

Sjezd České společnosti pro jakost

**ČESKÁ
SPOLEČNOST
PRO JAKOST**

Dne 8. června 2019 se konal 21. sjezd České společnosti pro jakost (dále ČSJ). Účastníci sjezdu se již tradičně sešli v budově Českého svazu vědeckotechnických společností z. s. na Novotného lávce 200/5, Praha 1. O programu a průběhu tohoto sjezdu jsem byl informován Ing. Petrem Kotenem, výkonným ředitelem ČSJ. Hodnotila se činnost za uplynulé období, činnost dozorčí rady, výsledky hospodaření 2018 a projednán byl návrh rozpočtu na rok 2019, strategické záměry pro období 2019–2022, jmenování nových čestných členů ČSJ. Účastníci sjezdu si také připomněli sté výročí narození PhDr. Anežky Žalu-

dové (narodila se ve Skotsku jako Agnes Waddellová, *22. 7. 1919, †13. 1. 1999), byla zakládajícím členem ČSJ a od začátku její čestnou předsedkyní. Tento 21. sjezd ČSJ byl také sjezdem volebním. Volili se noví členové představenstva ČSJ (9 členů) a dále noví členové dozorčí rady ČSJ (5 členů). S potěšením mohu konstatovat, že do představenstva ČSJ byl zvolen zástupce s. p. DIAMO Ing. Eduard Horčík, který byl následně zvolen i místopředsedou představenstva ČSJ. Gratulujeme!

*Ing. Marian Böhm
představitel vedení s. p. DIAMO pro kvalitu*

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Vzpomínka na Ing. Jana Cundrlu

Ve čtvrtek 16. května 2019 nás opustil dlouholetý kolega a přítel Ing. Jan Cundrla. Jeho životní cesta skončila právě v den jeho 76. narozenin.

Po absolvování gymnázia a studiu na VŠB Ostrava nastoupil do zaměstnání k uranovým dolům v Dolní Rožince. Po práci v různých technicko-hospodářských funkcích nastoupil v roce 1975 na důl Rudý Říjen Olší jako hlavní inženýr. V roce 1978 byl jmenován ředitelem tohoto dolu a funkci zastával až do jeho uzavření. Poslední vytěžený vůz rudy převzal 17. března 1989 a zahájil likvidaci. Ve funkci ředitele důlního závodu poté pokračoval na závodě Rožná I. Po naplnění expoziční doby v roce 1991 od uranových dolů odešel. V roce 2001 se přestěhoval do své rodné Strážnice, kde měl spoustu přátel a spolužáků a mohl se věnovat svému velkému koníčku – numismatice.

Jako bývalí zaměstnanci dolu Olší nikdy nezapomeneme na jeho přátelskou a kamarádskou povahu. Kdo se na něj obrátil s jakýmkoliv problémem, věděl, že náš „Jenda“ se bude snažit v rámci svých možností pomoci. Bude nám chybět jeho typické: „Tak co, hříbe, jde to?“

Smutná zpráva o úmrtí nás zastihla těsně před 24. květnem, kdy se ve smuteční síni ve Strážnici konalo poslední rozloučení. Za zvuků jeho oblíbené cimbálovky se s ním rozloučila nejen rodina, přátelé a známí, ale i zástupci klubu bývalých zaměstnanců dolu Olší.

Jendo, posíláme Ti poslední Zdař Bůh!

Za klub bývalých zaměstnanců dolu Olší – Petr Bukal, předseda

Do hornického nebe odešel JUDr. Dušan Vilim

Na konci května t. r. zasáhla hornickou obec velmi smutná zpráva, do hornického nebe odešel ve věku nedožitých 73 let velký člověk, přítel, humanista a horník JUDr. Dušan Vilim, tajemník Sdružení hornických spolků a cechů Slovenské republiky (dále jen SHSCSR). Byl zapáleným geologem, horníkem a následně vystudovaným právníkem. Přes mnohé funkce v oblasti hornictví a legislativy svůj profesní život zakončil jako hlavní státní rada a zástupce ředitele odboru legislativy na Ministerstvu hospodářství SK. Celý profesní život bojoval za montánní legislativu a rozvoj hornických tradic, je spjat se vznikem SHSCSR a Malokarpatského banického spolku v Pezinku. Byl obrovskou báňskou autoritou na Slovensku a v zahraničí, čemuž odpovídá i množství udělených hornických vyznamenání.

JUDr. Dušan Vilim

Na smutečním obřadu v Pezinku se sešlo na 250 přátel z hornických spolků ze Slovenska, Česka, Polska a Maďarska, spolupracovníků z oblasti samosprávy, ministrů a v neposlední řadě taktéž Jeho Excellence, bývalý prezident Slovenské republiky, doc. JUDr. Ivan Gašparovič, CSc., dr. h. c. V únoru t. r. navštívil JUDr. Dušan Vilim se svou manželkou hornický ples ve Stráži pod Ralskem a velmi se mu zde líbilo. Spi sladce, dospělý hornický synu...

*Loučíme se s Tebou naším věčným Zdar Boh! Zdař Bůh!
Szczęść Boże! Glück Auf!*

Za HHS pod Ralskem Ing. Václav Dorazil, Ph.D., předseda spolku

Smuteční obřad

Dětské rybářské závody na Velké Rašelině

Dne 18. května 2019 pořádala za krásného počasí naše místní organizace Českého rybářského svazu, z. s., na rybníku Velká Rašelina jako každoročně dětské rybářské závody spojené s dalšími soutěžemi v rámci oslav Mezinárodního dne dětí. Již před sedmou hodinou ranní přicházeli první nedočkavci, aby si po registraci vylosovali místo u vody a náležitě se připravili na rybolov. V osm hodin dal hlavní rozhodčí pokyn a všech 26 dětí soutěžících v rybolovu nahodilo své udičky. V průběhu následujících tří hodin se podařilo vytáhnout více ryb než dospělým závodníkům o dva týdny dříve. Po skončení rybolovu a přeměření a zapsání úlovků následovala hodinová přestávka na občerstvení. Maminky napekly koláče, buchty, štrůdlí, na výběr toho bylo opravdu hodně, kdo měl chuť, dal si vyuzeného buřtíka nebo klobásku, k máni byla i polévka. Po zahnání hladu následovaly další soutěže pro děti, jako třeba poznávání ryb, házení kroužků, chytání polystyrenových rybiček a podobně. Těchto soutěží se již zúčastnilo celkem 37 dětí ve věku od dvou do patnácti let. Po skončení soutěží a vyhodnocení výsledků následovalo jejich vyhlášení, a to jak v rybolovu, tak v ostatních soutěžích.

Každý ze zúčastněných si odnesl krásné ceny a diplom, ti nejlepší byli navíc odměněni krásnými poháry. Závěrem lze shrnout, že celá akce se dle mého názoru velmi zdařila, účast dětí byla podstatně lepší než v předchozím roce. Velké poděkování patří všem, kteří se na organizaci závodů osobně podíleli, maminkám, které dětem napekly, a zejména sponzorům, jako např. Odborové organizaci s. p. DIAMO, Důl Hamr I či

Základní odborové organizaci o. z. TÚU a některým dalším, kteří přispěli jak finančně, tak i věcnými cenami. Poděkování patří též městu Stráž pod Ralskem, které akci podpořilo v rámci grantového programu. Již nyní se těším na další ročník a věřím, že se nám jej podaří opět zorganizovat.

Luboš Plešinger
jednatel MO ČRS,
Stráž pod Ralskem

Účastníci dětských rybářských závodů

Technické setkání Koordinační skupiny pro lokality ovlivněné bývalou těžbou uranu ve střední Asii

Ze zasedání skupiny

Ve dnech 17. až 21. června 2019 organizovala v Kyrgyzstánu Mezinárodní agentura pro atomovou energii (MAAE) Technické setkání Koordinační skupiny pro lokality ovlivněné bývalou těžbou uranu ve střední Asii (CGULS). Státní podnik DIAMO na setkání reprezentoval Ing. Jiří Mužák, Ph.D., vedoucí odboru mezinárodní spolupráce – vedoucí mezinárodního školicího střediska.

Na jednáních byly prezentovány Stra-

tegický plán a připravované i probíhající projekty sanací lokalit ovlivněných bývalou těžbou uranu v zemích střední Asie. Zástupci Kyrgyzské republiky, na jejichž území se nachází obrovské množství starých uranových zátěží, vyjádřili své přesvědčení, že některých projektů by se měla účastnit i Česká republika prostřednictvím státního podniku DIAMO, který má v řešení environmentálních problémů spojených s těžbou uranu rozsáhlé a mnohaleté

zkušenosti. Na setkání bylo též kladně hodnoceno působení mezinárodního školicího střediska World Nuclear University – School of Uranium Production státního podniku DIAMO, jehož vzdělávací kurzy již absolvovalo mnoho expertů z celého světa.

Ing. Jiří Mužák, Ph.D.
vedoucí odboru mezinárodní
spolupráce, ŘSP
vedoucí mezinárodního školicího
střediska, ŘSP

Festival industriální kultury Plzeňského kraje

Ve dnech 16.–17. června 2019 proběhl ve stříbrském hornickém skanzenu Festival industriální kultury Plzeňského kraje. Horníci se snažili návštěvníkům nabídnout i jiné zajímavosti mimo vlastní štolu Prokop. Vedle skanzenu byl otevřen plně funkční válečný bunkr, ostrostřelci zajišťovali občerstvení a na volném prostoru před skanzem nám agentura Merlet, s. r. o., představila několik historických stánků s historickými řemesly (s kovářem, brašnářem, truhlářem a tkadlenou). Samozřejmě jezdil hornický vláček. Prohlídky štol se konaly po celý den. Určitě i velmi intenzivní sobotní slunečné počasí nám ubralo spoustu návštěvníků. Mezi hosty byli cyklisté, motokáři a ti, kteří přijeli přímo dle programu festivalu. Od nás pokračovali do nově otevřeného kaolínového dolu v Nevěni

a pak buď do stavebně technického muzea v Plasích, nebo do Plzně. Nedělní ráno nás překvapilo zamračenou oblohou a vytrvalým deštěm, který posléze ustal, a neděle se stala krásným posledním dnem tohoto týdne. Prohlídky ve štole Prokop probíhaly opět po celý den. Můžeme konstatovat, že oba dva dny se vydařily, dorazilo k nám mnoho návštěvníků, kteří zde byli poprvé a odcházeli nadšení. Z mnoha stran jsme slyšeli jen chválu za provedenou několikaletou rekonstrukci štol členy spolku, kteří toho o hornictví na začátku moc nevěděli, přesto se stali plnoprávními členy. Závěrem musíme konstatovat, že naopak místních stříbrských občanů přišlo pomálu.

Zdař Bůh!

Karel Neuberger, MBA
Hornicko-historický spolek Stříbro

Ukázka historického řemesla

Prvomájová tradice hornického spolku

Účastníci zájezdu

První máj je lásky čas. To neznamená, aby již léta zamilovaní nejeli s našim hornickým spolkem na již pátý tradiční prvomájový výlet. Na výletě došlo i k nejednomu polibku pod rozkvetlou třešní! Velice si vážíme tradičních účastníků našich zájezdů a letos se přidali další. Rok 2019 je v tomto směru rekordní, to jest 32 účastníků. Ti museli být brzy ráno na zastávce autobusu v České Lípě, ve Stráži pod Ralskem, Mimoní a Kuřívodech. Náš cíl je Žacléřsko!

První zastávkou po dlouhé cestě je dělostřelecký srub Stachelberg. To není obyčejný řopík, kterých je po České republice rozestá celá řada. Není to ani jedna z dalších velkých vojenských pevností, které měly sloužit k obraně republiky před nacistickým Německem. Je to totiž největší vojenská dělostřelecká tvrz v Československu a pátá v Evropě. Areál Stachelbergu (Ježová hora) strážil údolí mezi Krkonošemi a Vraními horami. Projektováno bylo

11 srubů propojených labyrintem podzemních chodeb pro zázemí 800 mužů plus dalších 240 vojáků na povrchu. Stavět se začalo v roce 1937 a dokončeno mělo být v roce 1941. Bohužel se stihlo vylámat jen podzemí. K vybetonování došlo jen v desetině podzemí, to jest 3,5 km chodeb v hloubce 25 až 60 m pod povrchem. Tady si dovolím smeknout před našimi výletníky, kteří ve věku 80 plus dokázali sestoupit a opět se po schodišti vrátit. Překonali výškových 36 m, sešli a opět vystoupali do 13. patra věžáku. V těsné blízkosti srubu v nadmořské výšce 632 m stojí rozhledna Eliška z roku 2014. Její architektura vychází z vojenských pozorovacích stanovišť, a tak nenápadně zapadá do celého areálu.

Druhé zastavení je na dole Jan Šverma v Žacléři, který leží ve východní části Krkonoš. Nejvýznamnějším průmyslovým odvětvím Žacléře bylo hornictví, se kterým město vzkvétalo a s jehož koncem život zde výrazně upadl. To jsme viděli při průjezdu městem (opuštěné a chátrající hornické kolonie, které musely být svého času živou chlubou města!). Nejstarší doklady o dobývání černého uhlí v Žacléři jsou ze srpna roku 1570. Masivní rozvoj těžby nastal ve druhé polovině minulého století. Důl Jan Šverma, postavený v letech 1961 až 1964, je skutečně jediným skanzenem, který prezentuje velkokapacitní těžbu černého uhlí z druhé poloviny dvacátého století. Viděli jsme těžní stroj typu

2B6035 vyrobený roku 1961 v ČKD Praha, závod Slaný. Dominantní postavení na dole Jan zaujímá dvoupodlažní šachetní budova s ocelovou těžní věží a spojovacími mosty s dolem Julie a úpravnou uhlí. Ti odvážní z nás – včetně nejstaršího účastníka, 84letého pana Machoni – vystoupali na vrchol těžní věže k lanovnicím, odkud se nám otevřelo panorama východních Krkonoš. Třetí zastávka je na měděném dole Bohumír v Jívce, který ukončil činnost před více než padesáti lety. Prošli jsme 400 m dlouhou trasu, kde jsme potkali figuríny horníků při různých pracích. Na křižovatce sledných chodeb a překopů nám průvodce pustil na zdi instalovaném plátně dva krátké videošoty o důlní dopravě a trhačích pracích.

Poslední zastávkou je Horní Dřevíč u Stárkova. Tady nás přivítal potomek původního mlynáře, který znovu otevřel a zprovoznil jediný prvorepublikový funkční vodní mlýn v Králověhradeckém kraji – mlýn Dřevíčko! Pan otec nás provedl mlýnem plným řemenů, které přes velké i malé řemenice roztáčí větráky, loupáčky, mlecí válce, šnek míchačky, excentr vysévače a další spoustu zařízení. Tady jsme si uvědomili úžasný um našich předků! A už nám nezbylo než spěchat domů. Nemohu než konstatovat, že nabitý sváteční den se opět vydařil! Díky všem účastníkům a Zdař Bůh!

Za Hornicko-historický spolek pod Ralskem Miroslav Janošek

Hornické muzeum Příbram vás zve na akci:

Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata

Ve dnech 19.–21. července 2019 se v Novém Kníně uskuteční Mistrovství ČR a SR v rýžování zlata, jehož součástí budou soutěže družstev v rýžování zlata, hudební program, exkurze do hornických lokalit, ukázky řemesel spojené s těžbou a zpracováním zlata a další zajímavosti. Pořadatelé této akce jsou Český klub zlatokopů, město Nový Knín, Hornické muzeum Příbram a jeho pobočka Muzeum zlata Nový Knín a další subjekty.

12. setkání slovenských hornických měst

Členové hornického spolku ze Stříbra se zúčastnili ve dnech 17.–19. května 2019 již v pořadí 12. setkání slovenských hornických měst v bývalém královském horním městě Ľubietová. Z důvodu větší vzdálenosti jsme se rozhodli využít času a uspořádali jsme si výlet po kamenolomech středojižního Slovenska, hlavně kolem Lučence, i s jedním fáráním na šachtě v Mútniku. Výborným průvodcem nám byl geolog a závodní Ing. Vendelín Šulan. Zmapovali jsme tyto lomy hlavně mineralogicky a můžeme konstatovat plnou spokojenost. V pátečním ránu jsme se zaregistrovali a připravili na jeden z hlavních bodů programu, a to slavnostní přijetí všech hornických a městských delegací v místním kostele. Dá se říci, že jsme se tam všichni vmáčkli. Místní farář konal bohoslužbu za zdar našeho 12. setkání. Poté si vzal slovo starosta obce a hlavní spolupořadatel Ing. Pavel Zajac a seznámil nás s celým dvoudenním

programem. Pak se slova ujal Ing. Erik Sombathy, který spolu s náměstkem ministra hospodářství předával čestné odznaky pro 15 členů hornických spolků. Následně Ing. Sombathy předával odznaky sv. Barbory, které uděluje Sdružení banických spolků a cechů Slovenska. Náš hornický spolek Stříbro udělil 2 vyznamenání „Františka Jareše za zásluhy“ Ing. Norbertu Wernerovi z Rožňavy a starostovi pořadatelské obce Ing. Pavlu Zajacovi, zároveň jsme panu starostovi předali dar starosty našeho horního města Stříbra. Následovalo ještě udělení vyznamenání od spolku Solles z Chodova a od Nadace Landek z Ostravy. Dá se říci, že s překvapením se nakonec uvedl pořadatel 12. setkání, který si dnes již po vzoru víceřekých spolků a měst nechal vyrobit medaili sv. Klimenta, a jednu z 5 poct získal mimo jiné člen našeho spolku Karel Neuberger, MBA. Po skončení oficiálních následoval krátký

hornický průvod na místní náves k radnici, kde byl již připraven další program (mimo jiné stavění pivních zasrání, soutěž zpěvokolů a další). Vyvrcholem večera byl slavnostní šachtág. Připravený hornický stan byl zcela zaplněn. Šachtágu, jako slavné vysoké a neomylné prezidium, předsedal starosta Ing. P. Zajac. Myslím si, že se své role zhostil k plné spokojenosti všech přítomných. V sobotu se někteří vydali na naučný báňský chodník na Podlpe. My jsme se vydali do banického muzea do Španie Doliny, kde nám byl více než dobrým průvodcem místní emeritní předseda spolku Herregrund Dr. Andrej Sitár. Odpoledne byl již připraven hlavní bod setkání, a to hornická paráda, které se zúčastnilo 76 měst, obcí a spolků ze Slovenska, Čech, Polska, Maďarska a Ukrajiny. Průvod procházel obcí a byl pozdravován místními občany, v průběhu byli postupně účastníci posilováni dobrotami a pálenkou, abychom dobře došli do cíle. Ke konci stužkování hornických praporů se „nebe nad námi otevřelo“ a z nebe padaly takové provazy vody, jaké jsem osobně v poslední době neviděl. Kdo mohl, vzal nohy na ramena a utíkal pod stan. Zde se vytvořila fantastická atmosféra, kterou podtrhli zpěváci ze zpěvokolů. Cca po hodině se nebe umoudřilo a bylo dobře až do rána. Jen potok protékající obcí se zvedl za tu chvíli cca o 1 m. Můžeme konstatovat, že i menší obec může takové setkání uspořádat, pokud se pracuje s dobrým kolektivem, partou osob, se zapálením pro danou věc. Může být dobrým poučením pro další pokračovatele a pořadatele dalších setkání, jak se má k takové akci přistupovat, a hlavně musí se dělat pro účastníky, pro bývalé i současné pracovníky v hornictví, hutnictví a geologii, pro zachování hornické sounáležitosti a kamarádství bez ohledu na řeč a hranice.

Děkujeme a Zdař Bůh!

*Karel Neuberger, MBA
Hornicko-historický spolek Stříbro*

Výroční setkání Regulačního fóra pro bezpečnost produkce uranu a NORM

Společné foto zástupců členských států MAAE

Ve dnech 10. až 14. června 2019 se ve Vídni v sídle Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) uskutečnilo výroční setkání Regulačního fóra pro bezpečnost produkce uranu a přirozeně se vyskytující radionuklidy (REGSUN). Setkání se účastnilo 27 zástupců z 20 členských států MAAE. Českou republiku na zasedání reprezentoval Ing. Jiří Mužák, Ph.D., vedoucí odboru mezinárodní spolupráce – vedoucí mezinárodního školicího střediska státního podniku DIAMO.

Hlavními tématy setkání byl návrh dokumentu pro aplikaci odstupňovaného přístupu pro nakládání s NORM, vytvoření elektronické informační platformy REGSUN a především doporučení pro MAAE pro vzdělávání expertů z členských států v oblasti bezpečnosti produkce uranu a NORM. Státní podnik DIAMO nabídl své zázemí a zkušenosti s pořádáním vzdělávacích kurzů prostřednictvím svého mezinárodního školicího střediska World Nuclear Uni-

versity – School of Uranium Production. Tato nabídka byla v doporučeních pro MAAE zohledněna.

*Ing. Jiří Mužák, Ph.D.
vedoucí odboru mezinárodní spolupráce, ŘSP
vedoucí mezinárodního školicího střediska, ŘSP*

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, státní podnik,
Máchova 201, 471 27 Stráž pod Ralskem
Redakce: Martin Lišaník
e-mail: lisanik@diamo.cz
tel.: 487 892 018
Propagace a komunikace:
e-mail: press@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak

Shromáždění účastníků v Ľubietové